

March 31, 1966

Discussion of Comrade Nicolae Ceausescu with A. N. Shelepin, at a Dinner Offered by the CPSU CC, in Honor of the Foreign Delegations at the 23rd Congress of the CPSU

Citation:

"Discussion of Comrade Nicolae Ceausescu with A. N. Shelepin, at a Dinner Offered by the CPSU CC, in Honor of the Foreign Delegations at the 23rd Congress of the CPSU", March 31, 1966, Wilson Center Digital Archive, ANR, Fond CC al PCR, Secția Relații Externe, dosar 28/1966, f. 1-6. Translated by Larry L. Watts
<https://digitalarchive.umd.edu/document/122565>

Summary:

This transcript is of a conversation between Nicolae Ceausescu and A. N. Shelepin discussing Romania's continued aid of the Democratic Republic of Vietnam and the cold relations between Romania and the Chinese Communist Party.

Original Language:

Romanian

Contents:

Original Scan
Translation - English

4/1966

— Arhiva Comitetului Executiv —
al C. C. al P. C. R.
Nr. 1515, 16. VII. 1966

Discuția tovarășului Nicolae Ceaușescu cu
A.N.Selepin, la masa oferită de CC al PCUS, în
cinstea delegațiilor străine la Congresul al
XXIII-lea al PCUS - 31 martie 1966.

Moscova - Congresul XXIII PCUS.

28/1966

ex.nr.1.

INVENTARIAT SUB N. OK

problemele divergente nu au fost puse în mod ascuțit. Acesta este un lucru bun.

Tov.A.N.Selepin: Si noi considerăm că problemele au fost puse așa cum trebuie.

În privința relațiilor cu China, problema a fost pusă în așa fel, încît nici o frază, nici un cuvînt nu poate provoca discuții. Am cîntărit foarte mult. Au fost alese expresiile, așa că răspundem pentru fiecare cuvînt.

În problema Vietnamului, a imperialismului american, a Europei, lucrurile au fost puse în mod ascuțit.

Desigur, mai sînt probleme, dar acestea nu au fost puse în raport, deoarece considerăm că e mai bine așa. Spre exemplu, problema relațiilor cu intelectualitatea artistică. Aceștia sînt oameni inteligenți, sensibili. Noi nu vrem să procedăm ca Hrușciov, cînd s-au exercitat presiuni, s-a recurs la jigniri. Dar atunci cînd le spunem că poporul știe cum să procedeze cu oamenii de artă, ei pot înțelege despre ce este vorba.

De asemenea, problema cultului. Îndeosebi presa din occident a incitat la dezbaterea acestei probleme. Noi avem o rezoluție a Comitetului Central adoptată în 1956 în care sînt arătate atît lipsurile tovarășului Stalin, cît și meritele lui. Noi considerăm că această rezoluție rămîne valabilă și nu mai revenim asupra ei. Iar ceea ce a trîncănit Hrușciov, este altceva, noi nu vom lua în considerare aceasta.

În legătură cu Hrușciov nu s-a pus problema, deoarece considerăm că s-a spus ceea ce era de spus, partidul cunoaște, nu era nevoie să se critice nominal. Nu vrem să procedăm cu Hrușciov așa cum a procedat el cu Stalin.

Ceea ce ne frămîntă este problema relațiilor cu China. Este o chestiune internă a tovarășilor chinezi, însă noi considerăm că ei comit o greșeală serioasă atunci cînd prelucrează poporul în spiritul urei față de poporul sovietic. Există divergențe, dar pentru ce trebuie să atragem poporul în această chestiune? Ei ne consideră mai răi decît pe cei mai odioși oameni din lume. Am încercat să stăm de vorbă cu ei, le-am trimis o scrisoare la care nu ne-au răspuns. Eu cînd am fost în Vietnam, i-am spus lui Li Sien-nien: Brejnev și conducerea P.C.U.S. este gata să se întîlnească oricînd cu Mao Tze-dun la Pekin sau la Moscova.

Ei nu au răspuns nimic. Așa că nu știm ce să facem. Le-am spus: să ne întâlnim și să discutăm o singură problemă - coordonarea ajutorării Vietnamului. Dar ei nu vor să audă de așa ceva. Când am fost în Vietnam, au spus că m-am dus să fac presiuni asupra vietnamezilor pentru a accepta calea tratativelor. Eu am mers acolo în legătură cu acordarea unui ajutor militar și mai mare în rachete. Am constatat că situația este grea. Există un singur aerodrom. Dacă chinezii ar pune la dispoziție măcar un aerodrom, s-ar putea folosi avioanele MIG pe care le-am dat vietnamezilor. În felul acesta s-ar putea da lovituri împotriva aviației americane.

Cu o săptămână înainte de congres, Prezidiul Comitetului Central al partidului nostru a luat hotărîrea de a acorda un ajutor suplimentar, fără plată, Republicii Democrate Vietnam - 3 regimente de rachete cu deservirea și acoperirea respectivă. Trebuie lovit în primul rînd în aviața americană.

În orice caz, dacă americanii ar învinge în Vietnam, ar fi foarte rău pentru noi toți. De aceea trebuie să ajutăm. Noi vom ajuta și în continuare Vietnamul. Chinezii cer ca noi să renunțăm la tot.

Tov.Nicolae Ceaușescu:

Nimeni nu poate fi de acord și nu poate cere așa ceva.

Tov.A.N.Selepin: Ei ne ponegresc, susțin că ne-am aliat cu imperialiștii americani. Este o situație foarte grea. Sincer vorbind, nu vedem nici perspectiva, cel puțin în viitorul apropiat.

Tov.Nicolae Ceaușescu:

Perspectivă totuși există. La urma urmei se va ajunge la înlăturarea divergențelor, la unitate. Desigur, aceasta nu se poate aștepta imediat. Pînă la urmă și tovarășii chinezi vor înțelege că trebuie unitate. Noi vom mai sta de vorbă cu tovarășii chinezi. Este vorba ca în luna mai Ciu En-lai să facă o vizită în România, ca răspuns la vizita făcută mai de mult în China de tovarășii noștri.

Tov.A.N.Selepin: Am citit că Ciu En-lai trebuia să vină în România în aprilie?

Este adevărat că sînt divergențe, unele reale, altele apărute datorită lipsei de încredere, anumitor acțiuni greșite. Tovarășii polonezi au propus convocarea unei consfătuiri în problema Vietnamului a partidelor din țările socialiste. Au trimis pentru aceasta o scrisoare tovarășilor chinezi. Era poate mai bine dacă ar fi discutat direct cu tovarășii chinezi, decît să le trimită scrisori. Este altfel cînd discuți cu oamenii.

Tov.A.N.Selepin:

Este bine să discutați, însă mă îndoiesc că poate ieși ceva.

Asupra mea, Ciu En-lai a produs o anumită impresie. De cîteva luni Mao Tze-dun nu mai apare în public, nu mai primește delegațiile străine.

Tov.Nicolae Ceaușescu:

Vrem, de asemenea, să trimitem o delegație în Vietnam, în a doua jumătate a lunii aprilie, dacă tovarășii vietnamezi vor fi de acord.

Tov.A.N.Selepin:

Este foarte bine. Tovarășii vietnamezi au nevoie de ajutor, mai ales că în ultimul timp situația în Vietnamul de Sud este grea. Căile de transport sînt bombardate mereu, ceea ce face ca aprovizionarea cu alimente și muniții să se facă în condiții grele. Dacă ne-am fi înțeles cu tovarășii chinezi măcar în această problemă lucrurile s-ar prezentat altfel. Dar noi nu știm ce să mai facem. Poate aveți să ne dați unele sfaturi, poate aveți de făcut unele propuneri constructive.

In ceea ce ne privește, sîntem gata să examinăm orice propunere. Eu vorbesc serios, poate aveți unele sfaturi, propuneri. Noi, cel puțin pentru viitorul apropiat, nu vedem nici un fel de perspectivă.

Tov.Nicolae Ceaușescu:

Ba o perspectivă există. Nu se poate să nu se ajungă la unitate. In orice caz, noi considerăm ca un lucru pozitiv faptul că în raportul la congres nu au fost puse probleme divergente. Aceasta va avea o anumită influență, inclusiv în China. Desigur, rezultatele nu vor fi imediate, mîine.

Tov.A.N.Selepin:

In China? Mă îndoiesc.

După Congres se prevăd unele călătorii în străinătate:

[...]

Cde. Nicolae Ceausescu: Regarding international problems, we believe that this was well addressed in the report. We appreciate the fact that divergent problems were not raised in a harsh manner. This is good.

Cde. A. N. Shelepin: We also consider that the problems were raised as they should be.

Regarding relations with China, the problem was raised in such a way, that not a phrase, not a word could provoke debate. We weighed them very seriously. Expressions were chosen such that we are responsible for every word.

In the problem of Vietnam, of American imperialism, of Europe, things were raised sharply.

Certainly, there are still more problems, but these were not raised in the report, because we considered it better not to do so.

[...]

What worries us is the problem of relations with China. This is an internal question of the Chinese comrades, however we consider that they commit a serious error when they instill a spirit of hatred towards the Soviet people among their people. There are divergences, but why should we draw the people into this question? They consider us more evil than the most odious people in the world. We tried to sit down and talk with them; we sent them a letter to which they have never responded. When I was in Vietnam I told Li Xiannian: "Brezhnev and the CPSU leadership are ready to meet anytime with Mao Zedong in Beijing or Moscow."

They responded with nothing. So we do not know what to do. We told them: "Let's meet and discuss one single problem - the coordination of aid to Vietnam. But they did not want to hear such a thing. When I was in Vietnam, they said that I went there to put pressure on the Vietnamese to accept the path of negotiations. I went there to accord even more military assistance, especially missiles. I noted that the situation is very difficult. There is only one airport. If the Chinese would place even one airport at our disposal, the Vietnamese could use the MIG aircraft we gave to them. In that way a powerful blow could be given against the American air force.

A week before the congress, the Central Committee Presidium of our party took the decision to accord supplementary assistance, without payment, to the Democratic Republic of Vietnam - 3 missile regiments with the respective logistics and camouflage. In the first place American aviation must be hit hard.

In any case, if the Americans win in Vietnam, it would be very bad for all of us. Because of that we must help them. We continue to aid Vietnam. The Chinese request that we renounce everything.

Cde. Nicolae Ceausescu: No one could agree with that and no one should request such a thing.

Cde. A. N. Shelepin: They denigrate us; they maintain that we have allied ourselves with the American imperialists. It is a very difficult situation. Sincerely speaking, we see no possibilities whatsoever, at least not for the near future.

Cde. Nicolae Ceausescu: But a perspective exists nonetheless. In the final analysis, a resolution of divergences will be reached, leading towards unity. Of course, that cannot be expected anytime soon. But in the end the Chinese comrades will understand the unity is necessary. We will continue speaking with the Chinese comrades. In May Zhou Enlai will visit Romania, in response to a visit made a while back to China by our comrades.

[...]

It is true that there are divergences, some real, others that appeared because of the lack of trust, because of certain previous errors committed. The Polish comrades proposed the convocation of a conference of the parties of the socialist countries on the problem of Vietnam. They sent a letter to the Chinese comrades regarding this. Possibly it would have been better to discuss this directly with the Chinese comrades rather than to send them a letter. It is different when you discussion with people directly.

Cde. A. N. Shelepin: It is good to discuss, however, I doubt that anything will come of it.

Concerning myself, Zhou Enlai produced a certain impression. For several months Mao Zedong has not appeared in public, he no longer receives foreign delegations.

Cde. Nicolae Ceausescu: We also want to send a delegation to Vietnam in the second half of April, if the Vietnamese comrades agree.

Cde. A. N. Shelepin: That is very good. The Vietnamese comrades have need of help, especially because the situation in South Vietnam has been difficult recently. The transportation lines are always bombed, which means that the supply of food and munitions is carried out in very difficult conditions. If we could reach an understanding with the Chinese comrades at least on this problem then things would be presented otherwise. But we do not know what to do. Maybe you can give us some advice; maybe you have some constructive proposals to make.

Regarding ourselves, we are ready to examine any proposals. I am speaking seriously; maybe you have some advice, proposals. We, at least for the near future, see no kind of perspective.

Cde. Nicolae Ceausescu: But a perspective does exist. It is impossible that unity cannot be achieved. In any case, we consider positively the fact that the divergent problems were not raised in the report to the congress. This will have a certain influence, including in China. Certainly, the results will not be immediate, tomorrow.

Cde. A. N. Shelepin: In China? I doubt it.

[...]